

REFERAT

DOK. NR. 22/02533-8

REF. J.R. BILGRAV

**MØDE I MØDE I RÅDET FOR
MENNESKERETTIGHEDER, 8. DECEMBER 2022,
KL. 15:00-18:00
STED: NORDSKOV**

1. Godkendelse af dagsorden

Temadrøftelsen om instituttets indsats i Grønland blev rykket frem som det tredje punkt på dagsordenen af hensyn til oplægsholderen.

Dagsordenen blev tiltrådt af rådet.

2. Godkendelse af referat

Referatet blev tiltrådt af rådet.

3. Oplæg og drøftelse: Instituttets indsats i Grønland og for grønlandere i Danmark

Grønlands parlament, Inatsisartut, har besluttet, at Institut for Menneskerettigheder er national menneskerettighedsinstitution i Grønland. Instituttet arbejder tæt sammen med Grønlands Råd for Menneskerettigheder (GRM). Instituttet arbejder for, at Grønland på sigt får grønlandsk national menneskerettighedsinstitution.

Forkvinde for GRM, Qivioq Løvstrøm, præsenterede GRM og satte fokus på nogle af de initiativer, som GRM arbejder med:

- at styrke kendskabet til menneskerettigheder i Grønland. GRM har i samarbejde med instituttet udarbejdet forskellige materialer om menneskerettigheder, blandt andet dialogkort, *explainers* og læs-let-versioner af konventioner.
- at udbrede kendskabet til menneskerettigheder gennem større medietilstedeværelse.
- at styrke civilsamfundet i Grønland og deres viden og kendskab til menneskerettigheder.

National chef Maria Ventegodt og specialkonsulent Nadja Filskov præsenterede instituttets arbejde i Grønland og med grønlandere i Danmark. Instituttet har for nyligt fremlagt sin beretning til den grønlandske regering. I beretningen har instituttet fokuseret på

vigtigheden af, at den danske stat har givet tilsagn om en undersøgelse af spiralsagen og en historisk udredning af forholdet mellem Danmark og Grønland.

Der er sket fremskridt på menneskerettighedsområdet i Grønland i form af styrkelse af diskriminationslovgivningen efter anbefalinger fra instituttet. Instituttet har desuden fokus på brugen af ikke-kulturtilpassede tests til måling af forældrekompetencer i forbindelse med tvangsfjernelser af grønlandske børn i Danmark. Slutteligt, præsenterede instituttet sin sub-strategi for Grønland og grønlandere i Danmark for perioden 2022-24 samt de fremadrettede prioriteter.

På baggrund af beretningen drøftede rådet instituttets indsats i Grønland. Rådsmedlemmerne diskuterede blandt andet tests af forældrekompetence og implikationerne ifm. etniske minoriteter, der har en anden kulturel baggrund. Derudover blev der spurgt ind til børns rettigheder i Grønland, hvor instituttet primært arbejder på strukturelt niveau.

4. Beretninger

Bestyrelsen

Forpersonen for bestyrelsen, Andreas Kamm, orienterede kort om følgende punkter:

- Louise Halleskov er udpeget som ny næstforperson i instituttets bestyrelse og udgør dermed forpersonskabet sammen med Andreas Kamm.
- Bestyrelsen vedtog i 2020 et institutmål, om større opbakning til menneskerettighederne blandt unge i Danmark gennem Menneskerettighedsalliancen. Bestyrelsen bakker fortsat op om menneskerettighedsalliancen, hvorfor den har besluttet af tilføre flere nationale midler til indsatsen også fordi, det ikke er lykkedes at tiltrække tilstrækkelig ekstern finansiering.
- Instituttets økonomi er fortsat i god gænge med en samlet omsætning på ca. 200 mio. kr. Bestyrelsen følger økonomien tæt, navnlig som følge af ændringer i omverden i lyset af uroligheder på i det europæiske nærrområde og i det globale syd.

Rådet drøftede herefter bestyrelsens strategier og de igangværende regeringsforhandlinger, herunder navnlig behovet for fokus på krydsfeltet mellem digitalisering og ældre personer.

Direktion

Direktør Louise Holck gav et overblik over de vigtigste udviklinger i instituttets indsats, herunder:

- Nye lederansættelser:
 - o Kommunikationschef Jakob Sheikh
 - o International chef Mette Thygesen
 - o Ligebehandlingschef Bjarke Oxlund
- Folketingets sammensætning: Større ligestilling mellem kønnene, men færre etniske minoriteter i det nye Folketing.
- Nyt forskningssamarbejde mellem Københavns Universitet og Institut for Menneskerettigheder: Undersøgelse af anvendelsen af samtykkeloven i praksis.
- Ny analyse: Mænd og kvinder bør have samme ret til krisehjælp efter partnervold.
- Ny rapport: Seksuelle krænkelse på botilbud.
- Danmark dømt ved menneskerettighedsdomstolen vedr. sag om stedbarnsadoption.

5. Oplæg og drøftelse: Overførsel af asylbehandling til Rwanda

Seniorforsker Nikolas Tan præsenterede de retlige udfordringer ved eksternalisering af asylbehandling til tredjelande med fokus på danske planer om overførsel af asylansøgere til Rwanda. Nikolas Tan skitserede først den historiske kontekst for eksternalisering som praksis, dernæst introducerede han de retlige implikationer ved eksternalisering, herunder:

- Præ-overførselsprocedure: individuel screening, ret til appel og undtagelser.
- Retsgarantier for asylbehandlingen i tredjelandet.
- Beskyttelse i tredjelandet, herunder respekt for internationale konventioner og princippet om non-refoulement.

På baggrund af oplægget drøftede rådet, hvorfor regeringen havde valgt Rwanda som modtagerland. Derudover diskuterede rådet de fremtidige udsigter for samarbejdet set fra et økonomisk og politisk perspektiv, og hvilken strategi som instituttet anlægger på sagen.

6. Rådet vælger modtager af Menneskerettighedsprisen 2022

Instituttet havde modtaget i alt 31 indstillinger til kandidater til rådets menneskerettighedspris. Juryen havde valgt en ny procedure for udvælgelsen af kandidater, idet man havde indstillet fire kandidater, som rådet kunne vælge imellem. Efter grundige overvejelser havde juryen indstillet følgende kandidater:

- Silas Dam
- Cecilie Fjeldberg Hjarlsen
- Abdulhadi Al-Khawaja

-
- Manilla Ghafuri

Proceduren foregik ved majoritetsafstemning, hvor alle stemmeberettigede i rådet kunne stemme på to kandidater. Advokatsamfundet meddelte, at de ville afstå fra at stemme.

Optællingen af stemmerne viste, at Manilla Ghafuri havde modtaget flest stemmer, og blev derfor valgt som modtager af Menneskerettighedsprisen 2022. Uddelingen finder sted i det nye år efter nærmere aftale med prismodtageren og instituttets sekretariat.

7. Arbejdsplan for 2023

Forpersonskabet præsenterede den foreløbige arbejdsplan for 2023.

Det bemærkes, at rådsmødet i februar er blevet rykket en uge frem, da den tidligere dato, som fremgik af dagsordenen for mødet, lå i vinterferien.

8. Kommende møder i 2023:

- 22. februar kl. 13-16 (NY DATO)
- 10. maj kl. 15-18
- 13. september kl. 13-16
- 5. december kl. 15-18

9. Eventuelt

Organisation	Repræsentant	Fremmødt
Advokatsamfundet	Vibeke Tarpgaard	
Afro Danish Collective	Lartey Lawson	X
Amnesty International Danmark	Niels Andersen	X
Bedre Psykiatri	Jens Peter Eckardt	
Børnerådet	Anna Marie Schurmann Carstens	
Børnesagens Fællesråd	Lena Søgaard	
Børns Vilkår	Victor Christoffersen	X
Caritas Danmark	Maria Krabbe Hammershøj	X
Center for Muslimers Rettigheder i Danmark	Lamies Nassri	X
Center mod Menneskehandel	Ditte von Staffeldt Beck-Hald	
DANNER	Mette Marie Yde	
Dansk Folkeoplysnings Samråd	Rasmus Nørlem Sørensen	X
Dansk Islamisk Trossamfund	Hatice Kocer Aras	X
Dansk Kvindesamfund	Maria Søndergaard	
Dansk PEN	Marianne Østergaard	X
Dansk Ungdoms Fællesråd	Line Novel	
Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier	Annette Vilhelmsen	
Danske Handicaporganisationer	Torben Kajberg	
Danske Kirkers Råd	Mads Christoffersen	X
Danske Seniorer	Poul Ipsen	X
Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder	Leif Lønsmann	X
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	Anne Skov Anhøj	
Det Centrale Handicapråd	Claus Wendelboe	
Det Jødiske Samfund i Danmark	Henri Goldstein	
DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur	Rasmus Grue Christensen	
DRC Dansk Flygtningehjælp	Line Bøgsted	X
Efterskoleforeningen	Mette Hjorth Madsen	X
Enhedslisten	Mads Kampp Christiansen	
European Anti Poverty Network	Ole Meldgaard	
European Network Against Racism (ENAR Danmark)	Bashy Quraishy	
FN-forbundet	Jørgen Estrup	X
Folkekirkens Nødhjælp	Karina Pultz	X
Folketingets Ombudsmand	Morten Engberg	
Foreningen Far	Michael Heinze	X
Foreningen Joan-Søstrene	Caroline Kann	X
Frie Grønne	Sikandar Siddique	
Intact Denmark	Lena Nyhus	
International Rehabilitation Council for Torture Victims	Lisa Henry	
Justitsministeriet	Christine Rønbøg Secher	

Kvindernes U-Landsudvalg	Janice Goodson Førde	
Kvinderådet	Camilla Gregersen	X
KVINFO	Alexander Andersson	X
Landsorganisation af Kvindekrisecentre	Karolina Björg Kristinsdottir	X
Levende Menneskerettigheder	Mathias Kirk Jordansen	X
LGBT+ Danmark	Susanne Branner Jespersen	
Mellemfolkeligt Samvirke	Khaterah Parwani	
Mino Danmark	Nadeen Aiche	X
OASIS	Lis Ehmer Olesen	
Oxfam IBIS	Poul Erik Christoffersen	X
PlanBørnefonden	Anne Smith Petersen	
Radikale Venstre	Charlotte Burgess	
Red Barnet	Amalie Bang	X
RED Center mod æresrelaterede konflikter	Anita Johnson	
Refugees Welcome	Michala Clante Bendixen	X
Religion & Samfund	Nik Bredholt	X
Retspolitisk Forening	Noe Munck	X
Røde Kors i Danmark	Peter Klansø	
Rådet for Etniske Minoriteter	Eline Feldman	
Rådet for Psykisk Sårbar på Arbejdsmarkedet	Susanne Leire	X
Rådet for Socialt Udsatte	Laura Kofod	
Sex & Samfund	Maria Lindhardt	X
Social- og Ældreministeriet	Amalie Taarup Kroon	X
Socialdemokratiet	Rasmus Stoklund	
Socialistisk Folkeparti	Søren Riishøj	
SOS Racisme Danmark	Kaloua Digbeu-Larsen	X
Tænk tanken Tora	Camilla Juul Petersen	X
Udenrigsministeriet	Fanny Hye-Knudsen	
UlykkesPatientForeningen	Mogens Folkmann Andersen	X
Venstre	Christoffer Aagaard Melson	

Observatører		
Ældre Sagen	Dorthe Bjerremand Erichsen	X
Danske Døves Landsforbund	Claus Staunstrup Nilsson	
Social- og Ældreministeriet	Belinda Nguyen	X
Udenrigsministeriet	Sigrid Walsøe Sørensen	X
Sabaah	Amma Asare-Nyako	

Bestyrelsen		
Andreas Kamm		X
Sif Holst		X

Institut for Menneskerettigheder	
Maria Ventegodt	X
Louise Holck	X
Julius Rodh Bilgrav	X
Nadja Filskov	X
Nikolas Tan	X
Jakob Sheikh	X
Qivioq Løvstrøm (GRM)	X

Fremmødte medlemmer
med stemmeret: **31**

Fremmødte i alt: **43**